

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՕԹՆԵԱԿԸ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՁ

Ուրիշ տարիներու նման, այս տարի ևս Յունուարի վերջին երկու կիրակի-ներուն միջև ինկող հոթնեակը յատկացուած էր Եկեղեցիներու Միութեան սրբազան նպատակին, առ այդ կատարուած միասնական աղօթածողովներու և հաւաքոյթներու:

20 Յունուար, կիրակի, կէսօրէ առաջ ժամը 11ին, Յրանչիսկեանց Ս. Փրկիչ Մայր Եկեղեցիին մէջ մատուցուեցաւ Ասորական ծէսով Ս. Պատարագ: Ասորի-կաթողիկէ համայնքի հովիւ Մօնս. Փիէր Ապոէլ-Ահատ պատարագեց և իր խօսքին մէջ պատմականը ըրաւ Քրիստոնէական Ս. Եկեղեցիին, ծանրանալով 451, 1054 և 1517 թուականներուն վրայ, երբ հերձուածներ գոյացան անկէ ներս, շնորհիւ Եկեղեցւոյ իշխանաւորներու նեղմտութեան և թիւր ու թերի իմացումներու:

Կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Շմիթ Աղջկանց Բարձրագոյն վարժարանի ընդարձակ սրահը լեցուն էր այլացեղ քրիստոնէականներու բազմութեամբ, Եկեղեցական թէ աշխարհական: Աղօթածողով մը չէր կատարուածը, այլ կրօնական խորքով մեղեդիներու «Երաժշտական Երեկոյթ» մը: Բացման խօսքէն ետք, զոր կատարեցին Փրօֆ. Հաննա Շօմալի՝ Արարերէն լեզուով և Տքթ. Ուէլլի Պրաուն՝ Անգլերէն լեզուով, Հայր Պ. Փիքսէր ներկաներուն ծանօթութիւններ տուաւ երեկոյթին մասնակցող հինգ երգչախումբերու մասին — Յրանչիսկեան Հայրերու, Մէյրի Լօվէլլ Կուրանոցի (Պէյթ-Հանինա), մեր Պատրիարքութեան, Սալէզեան վարժարանի (Բեթղեհէմ) և Յրէրներու վարժարանի: Ժառանգաւոր սաներ, ղեկավարութեամբ Դպրապետ Տիար Սահակ Գալաճեանի, Նոր Տարւոյ մաղթերգով և Ս. Մննդեան նուիրուած երեք շարականներով հանդէս եկան և արժանացան հանդիսականներու բուռն ու երկարատե ծափահարութիւններով արտայայտուած գոհունակութեան և գնահատանքին:

Երկուշաբթի, 21 Յունուար, մայրամուտին, Ս. Հրեշտակապետաց Եկեղեցին արդէն լեցուած էր հայ և մանաւանդ օտար ժողովուրդով, որոնց մէջ աչքի կ'իյնային զանազան համայնքներու պատկանող կրօնականներ: Յայտագրին կեդրոնական մասը կը բաղկանար ժառ. սաներու կողմէ երգուած Խալիսկան ժամերգութեան հնչողութիւնը մեղեդիներէ, ընդմիջուած կարգ մը լեզուներով (Յրանսերէն, Եթովպերէն, Դերմաներէն, Անգլերէն և Հայերէն) կատարուած Աւետարանական և այլ Ս. Դրական ընթերցումներէ, որոնց աւարտին Դերչ. Տ. Շահէ Արքեպս. Աճէմեան խօսեցաւ հետեւալ իմաստալից ճառը. —

THY KINGDOM COME

Once again we started the year with a pilgrimage to Bethlehem, the city of King David, to rejoice and say: "Born is the new king in Bethlehem". Like the Wise Men, we took to the Manger brilliant candles, frankincense, exquisite vestments, glorious ceremonies and magnificent processions: we knelt in adoration before the Child-God. We journeyed, with a deep swelling in our hearts in the feeling that the divine promise of the advent of the Messiah had been materialised. The conviction that "he was the man to liberate Israel" (Luke, 24:20) persisted in our minds.

Yet, once again, we returned from Bethlehem with heavy hearts, similar to the pathways of Emmaus, because a question was tormenting our consciousness: "Where is the kingdom, the hope of which was born in Bethlehem? Could we, twenty centuries later, say that our era, with its civilisation and achievements, would be the promised and expected Kingdom? Where is the peace which Jesus granted to His disciples as the supreme legacy? Where is justice in the inter-relationship of peoples and states? Where is the triumph of truth, 'the power of peace', as His Holiness the Pope defined it in his message of peace?"

The Christian world today is undergoing undoubtedly a crucial crisis. In the philosophies and ideologies of the rulers of the world, one could hardly notice the signs of the kingdom to come.

The only sign about which we Christians should cherish no doubt is the Church. However, let us frankly question ourselves: could a shattered church be the sign of the Kingdom of God, in a world that does not believe? "Thy Kingdom come" would have meant first, "let the unity of the Church of Christ come"! Is it not true that the Church of Christ will be the yeast of the unity of mankind?

We are still very remote from the kingdom of Christ and will be far off from it so long as our differences dominate over us within the Church.

By the Incarnation of God, the kingdom of Christ was ushered into the hearts of the multitudes and "we witnessed His Glory", but the witness of the Church is not yet "such glory as befits the Father's only Son, full of grace and truth".

The fact that all the Christian Churches will assemble in Melbourne to meditate about the Kingdom of God in the light of the mission of the Church is a great sign of hope, for those who believe in the advent of the Kingdom. That hope grows when we witness how the Churches turn more their attention towards the poor, the homeless, the oppressed, the imprisoned, the man deprived of his most elementary rights and ponder that their mission is to restore in man his dignity. Perhaps the consciousness of this mission will unite all the Churches in their struggle for justice before uniting them around the altar of God, because our supreme hope is the sharing of all in the same Eucharist, the real image of the Kingdom.

The entire eucharistic liturgy unfolds within the perspective of the Kingdom, which is its *raison d'être* and its finality. When all the faithful come to communicate, they enter into the splendour of the Kingdom. Everything is given to us in the communion, yet everything is not accomplished. The efficiency of the Church's missionary witness depends on the authenticity of our communion. Our ability to present the light of the Kingdom to the world is proportionate to the degree in which we receive it in the eucharistic mystery.

As long as today's world is not able to repeat about us the old world's words about the first Christians: "See how these Christians love one another", as long as the sharing of material things and concern for the poor are not the spontaneous expression of that Christian love, we will continue to feel the sadness of the Emmaus travellers. The joy of the Kingdom will radiate again from the Churches when, together, Christ the King will be "recognised by them at the breaking of the bread".

In this week of common prayer for the unity of the Church, let us raise our eyes towards the Cross, the instrument of divine love, who ignores no human suffering and distress and up to whom rise the blood and tears of the oppressed. Let the two arms of that Cross embrace us all in His love, when we embrace each other in an embrace of peace, asking His forgiveness for the poverty of our souls.

Blessed be the Kingdom of the Father, the Son and the Holy Spirit — Amen.

Լուսերական համայնքի պետ՝ Տառետ Հատտատ Եպս. Արաբերէն լեզուով տուած իր օրհնութեամբ փակեց աղօթածագովը:

Երեքշաբթի, 22 Յունուար, ժամը 5ին, Լուսերականներու Եկեղեցիին էր կարգը հիւրընկալելու Եկեղեցիներու Միութեան աղօթածագովը: Երգահանէն հոգևոր մեղեդիներով ընդմիջուած՝ եղան Սուրբ Գրական և Աւետարանական ընթերցումներ՝ Դերմաներէն, Անգլերէն և Արաբերէն լեզուներով, ինչպէս նաև առանձինն մաղթանքներ՝ Եկեղեցիներու Միութեան համար և Տէրունական Աղօթքի արտատանութիւն, զոր կատարեց ներկաներէն իւրաքանչիւրը իր մայրենի լեզուով: Յետոյ բուրն ալ բարձրացան Եկեղեցւոյ կից սրահը՝ հացի և զիւրի ճաշակմամբ նախաժայլը տուած ըլլալու հոգևոր այն ցնծութեան՝ որ Միացեալ Եկեղեցիի մը պատկանող հաւատացեալինը պիտի ըլլայ, կը յաւանք, երջանիկ օր մը: Հոգշ. Տ. Անուշաւան և Հոգշ. Տ. Ժիրայր (Շիքակոյի Հայոց Հովիւ) Վարդապետներ ինչպէս այս՝ նմանապէս և յաջորդ հաւաքոյթներուն ներկայացուցին Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը:

Չորեքշաբթի, 23 Յունուար, ժամը 5ին, Ս. Քաղաքի արևմտեան բաժնին մէջ գտնուող Եթովպական գողտրիկ եկեղեցին հիւրընկալեց աղօթածողովը: Եթովպական եկեղեցւոյ երեկոյեան ժամերգութեան միայլար երգեցողութեան աւարտին, համայնքի պետ Գերշ. Տ. Մատթիաս Եպս. Անգլիերէնով կարճ ուղերձ մը ըրաւ եկեղեցւոյ Միութեան զաղափարին ի նպաստ:

Հինգշաբթի, 24 Յունուար, ժամը 4ին, Սիոնի Վերջին Ընթրեաց վերնատան մէջ, հոն՝ ուր Պենտեկոստէի օրը Ս. Հոգւոյն առաքելոց վրայ իջմամբ հիմը դրուեցաւ Քրիստոնէական անդրանիկ եկեղեցիին, քով քովի եկած էին Կաթոլիկ, Բողոքական և Արեւելեան Միաբնակ դաւանութեանց պատկանող հոգեւորականներ, (ցաւով կ'անդրադառնանք թէ, այս տարի ևս, իրեն վերապահուած պատճառներով, Յոյն Օրթոտոքս մեծ եկեղեցին զլացաւ իր մասնակցութիւնը բերել Էփուսէնի ոգիի արտացոլումը կողոյ այս շարժումին: Ղպտիններ և Ասորիներ սկիզբէն իսկ վերապահ դիրք բռնած են արդէն, թէ և առաջինները Նազարէթի մէջ կայացած նմանօրինակ աղօթածողութիւնը իրենց գործօն մասնակցութիւնը բերած են զրեթէ ամէն տարի,) ապացոյցը տալու միասնականութեան ձգտող իրենց քրիստոնէավայել զգացումներուն: Երբայերէն, Ֆրանսերէն, Անգլիերէն, Արաբերէն, Գերմաներէն, Յունարէն և իտալերէն լեզուներով Ս. Գրական ընթերցումներէ զատ, մեր ժառանգաւորները տալիս են իրենց իրենց խորհրդածութեան շարական մը, իսկ մօտակայ Տորմիտոն եկեղեցւոյ երգչախումբը՝ Յունարէնով, Ս. Հոգւոյ իջման շարականը: Բետոյ բոլորն ալ բարձրացան Սրբավայրին դրացնութեան մէջ կողոյ Ս. Հոգւոյ մատուռը, ուր քանի մը վայրկեանի ինքնամոլորման ու լռին խորհրդածութեան (silent meditation) պահէ մը ետք, Գերշ. Տ. Շահէ Արքեպս. փակման իր օրհնութիւնը տուաւ ներկաներուն:

Ուրբաթ, 25 Յունուար, ժամը 5ին, Ֆրանչիսկեաններու ընդարձակ Մայր Տաճարը հիւրընկալեց աղօթածողովը: Յայտագրին իրենց մասնակցութիւնը բերին Կաթոլիկ կղերականներ միայն: Խօսք առին Արար-Լատին համայնքի հովիւ Հայր Ժօրճ Ապու Խաղէն (Արաբերէն լեզուով) և Քրիստոնէական Տեղեկատուութեան Գրասենեակի Տնօրէն Հայր Իկնազիօ Մանչինի (Իտալերէն լեզուով), կրկուքն ալ զօհունակութեամբ նշելով այլադաւան Քրիստոնէական եկեղեցիներու միջև վերջին տասնամեակներուն առաջացած համերաշխութեան ու գործակցութեան ոգին: Համբաւաւոր երգահոնահար Օկսոթին Լամա, հակառակ իր յառաջացած տարիքին ու քայքայուած առողջութեան, երիտասարդական աշխուժութեամբ ներկայանալուն հրաճուրդ Պախի հոգեւոր և դասական երաժշտութենէն պատասխկներ: Լատինաց Պատրիարք Մօնս. Ժ. Պէլթրիթթի իր օրհնութեամբ փակեց աղօթածողովը: Հոգշ. Տ. Անուշաւան Վրդ. ի հետ այս հանդիսութեան ներկայ գտնուեցան Հոգշ. Տ. Բարսեղ և Տ. Համբարձում Արեղանները: Ինչպէս նախորդ երկու օրերուն՝ այսօր ևս, Սուրբ Քաղաքի մէջ տիրող խիստ աննպաստ օդը չէր աղղած ներկաներու թիւին:

Շաբաթ, 26 Յունուար, ժամը 5-30ին, Ս. Յարութեան Տաճարէն ներս գտնուող Գողգոթայի մատրան Յունաց բաժինը փութացած էին քանի մը յարանուանութեանց պատկանող հոգեւորականներ, նախապէս կղած կարգադրութեան համաձայն ներկայ գտնուելու համար կէս ժամ տևող Յոյն Օրթոտոքս եկեղեցւոյ Կիրակմուտքի Հսկման արարողութեան: Մեր կողմէ ներկայ գտնուեցան Հոգշ. Տ. Անուշաւան Վրդ., Հոգշ. Տ. Ժիրայր Վրդ. և Հոգշ. Տ. Համբարձում Արեղայ:

Եկեղեցիներու Միութեան հօթնակի աղօթածողութիւնը շարքը, նախորդ տարիներու նման, իր աւարտին բերուեցաւ Անկլիքաններու Սէյնթ Ճօրճ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, Կիրակի, 27 Յունուարի երեկոյեան ժամը 5ին: Անգլիերէն և Արաբերէն լեզուներով կատարուած ընթերցումներէ և աղօթքներէ ու քանի մը տաղերու երգեցողութիւնէ ետք, բոլորն ալ արտասանեցին Նիկիական Հանդանակը (իւ պարզագոյն ձևին վերածուած) և Տէրունական Աղօթքը՝ իւրաքանչիւր իր մայրենի լեզուով: Օրուան քարոզիչն էր Թանթուրի Էփուսէնական Կեբրոնի Տնօրէն Հայր Ֆրանսիս

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՎՍԵՄ. ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՅՅՐ. Ս. ԱԹՈՈ.

Իսրայէլի Պետութեան Վսեմաշուր Նախագահ Տիար Իցհաբ Նափօն Կիրակի օր, 6 Յունուար 1980ի առաւօտուն, ընկերակցութեամբ երուսաղէմի Քաղաքապետ Վսեմ. Թէտի Քօլլէքի, Նահանգային Կառավարիչ Ռաֆայէլ Լէվիի եւ Քնէսէթի (Պորհրդարան) անդամներու, շրջապտոյտի ելաւ Հին Քաղաքէն ներս:

Նախագահը իր այցելութեան սկսաւ Դամասկոսի Դռնէն, ուր կատարուած պեղումներուն եւ կատարուելիք վերակառուցումներու մասին քաջատրուութիւններ ընդունեց Քաղաքապետէն: Ապա ուղղուեցաւ Յունաց Պատրիարքարան, ուր սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ ծերունագարդ Ամեն. Տ. Պէնէտիքթօս Ա. Պատրիարքի հետ եւ երկուքը փոխանակեցին յուշանուէրներ: Անկէ ետք հասաւ Մայրավանքի մուտքին եւ դիմաւորուեցաւ հակառակ ցուրտին ու գրեթէ անընդհատ տեղացող անձրեւին հոնկէ մինչեւ Պատրիարքարանի մուտքը պատուի կեցած զոյգ վարժարաններու աշակերտութեան որոտընդոստ ծափահարութեամբ: Աղանիկներ օդը արծակուեցան Վանքի դրան եւ ծաղկեփունջ մատուցուեցաւ Վսեմ. Հիւրին՝ Ս. Թ. Վարժարանի սաներու կողմէ: Ամբողջ Միաբանութեան հետ Վսեմ. Հիւրը բարձրացաւ Պատրիարքարան, որուն մուտքին ընդունուեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ եւ առաջնորդուեցաւ մեծ դահլիճը, ուր սիրալիր տեսակցութեան մը ընթացքին խօսք առաւ Նորին Ամենապատուութիւնը եւ արտայայտեց իր գնահատանքը հանդէպ մեզի բախտակից ու անագորոյն ցեղասպանութեան արհաւիրքէն վերապրած Հրեայ ժողովուրդին: Վսեմ. Նախագահը, յայտնապէս զգածուած Ս. Պատրիարք Հօր անկեղծ արտայայտութիւններէն, իր համակրանքը յայտնեց Հայ ժողովուրդին նկատմամբ, դրուատելով անոր բաբէրակ արժանիքները, որոնց շնորհիւ ան կրցած է իր պատուաբեր մասնակցութիւնը բերել վերելքին ու բարգաւաճման բոլոր այն երկիրներուն՝ ուր դաժան ճակատագիրը նետած է զինք, իր պատմութեան արիւնոտ դարերու ընթացքին: Նախագահը իր խօսքը աւարտեց ըսելով. «Հայերը տեսիլք ունեցող ժողովուրդ են, զրահուած գոյատեւելու անխորտակ կամքով եւ նոր օրերու պայծառ հաւատքով»: Կէս ժամ տեւող յիշատակելի այս հանդիպման աւարտին եւ պատշաճ հիւրասիրութենէ ետք, Նորին Վսեմութիւնն ու իր շքախումբը հրաժեշտ առին Նորին Ամենապատուութենէն եւ խորապէս տպաւորուած մեկնեցան, վերջացնելու համար իրենց շրջապտոյտը քաղաքէս հարաւ, Նախկին Իսրայէլ-Յորդանանեան սահմանին վրայ գտնուող Պէյթ Սաֆաֆա արաբական գիւղին տրուած այցելութեամբ:

Առաջին անգամն էր որ Իսրայէլի Նախագահ մը կ'այցելէր Ս. Աթոռ:

Ֆուրջօնկ, որ սքանչելիօրէն ներկայացուց Եկեղեցիներու Միութեան առաջնորդող երկար ճանապարհին վրայ մինչեւ այժմ իրադրութեամբ ճիգերը եւ յոյս յայտնեց թէ յառաջիկային աւելի եւս զարգանայ միասնականութեան յոյժ գնահատելի այս ոգին, յանգիլ կարենալու համար դրական արդիւնքներու եւ իրականացնելու համար դաւաճող երազը անկեղծ ու սրտցաւ Քրիստոնեաներու:

Արդարեւ, ուրախութեամբ է որ կը լեցուին մեր սրտերը ամէն անգամ որ ներկայ կ'ըլլանք տարին անգամ մը կրկնուող այս կարգի աղօթաժողովներու, մասնաւանդ երբ դեռ մօտաւոր անցեալին իրար դէմ նիզակ ճօճող Եկեղեցիներ, մէկդի ձգած կրօնական ամէն նեղմտութիւնն ու մօլեռանդութիւն, եղբայրական ձեռք կը կարկառեն իրարու, լրիւ գիտակցութեամբը անկրօն գաղափարաբանութիւններէ ծաւալած ու մեր լոյս հաւատքի ծառը կացինահարելու ախորժակը սնուցանող ոյժերու վտանգին՝ որուն միացեալ ու այդու իսկ իր տարադիպած ոյժերը ի մի հաւաքած Եկեղեցի մը միայն պիտի կրնար թուժը կանգնիլ: